

AKK-Motorsport ry
TURVALLISESTI
AUTOURHEILUSSA

SISÄLTÖ

Turvallisesti autourheilussa	3
Ennaltaehkäisy Puheeksi ottaminen Sovittelu	4
Jatkotoimenpiteet	5
Epäasiallisen käytöksen taulukko	7

TURVALLISESTI AUTOURHEILUSSA

EPÄASIAALLISEN KÄYTÖKSEN ENNALTAEHKÄISY JA SIIHEN PUUTTUMINEN

AKK-Motorsport ry kunnioittaa toiminnassaan jokaisen mahdollisuutta harrastaa ja olla mukana toiminnassa omana itsenään. AKK-Motorsport ei hyväksy minkäänlaista häirintää tai epäasiallista kohtelua jäseneseuroissaan tai tapahtumissaan. Jokaisella tulee olla turvallinen ympäristö harrastaa. Tämä dokumentti toimii käsikirjana sille, kuinka autourheilussa puututaan ja käsitellään epäasiallisen käytöksen tapauksia. Turvallinen autourheilu edellyttää toimia kaikilla tasoilla. Myös jokaisessa seurassa, erityisesti sellaisessa, missä on nuorisotoimintaa, on hyvä olla oma malli epäasialliseen käytökseen puuttumiseen, josta selviää esimerkiksi kehen voi olla yhteydessä ja kuinka prosessi etenee seurassa.

Harjoituksiin, kisoihin, kisamatkoille ja koulutuksiin ei kuulu minkäänlainen epäasiallinen kohtelu. Myöskään autourheilun nimissä käytävään sosiaalisen median keskusteluun ei kuulu epäasiallinen käytös, vaikka keskustelua käytäisiin epävirallisissa kanavissa. Jokaisen toimijan on syytä ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista seuralle tai liitolle. Kaikki autourheilussa mukana olevat henkilöt sitoutuvat noudattamaan urheilun yhteisiä eettisiä periaatteita ja liiton vastuullisuuden liittyviä sääntöjä.

Mitä on epäasiallinen käytös?

Epäasiallinen käytös on kaikkea hyvän tavan vastaista käyttäytymistä. Käytös voi näkyä niin tekoina kuin laiminlyöntinä ja se voi olla tahallista tai tahatonta. Epäasiallinen käytös voi olla järjestelmällistä, jatkuvaa tai kertaluontoista ja äärimmilleen jopa lainvastaista toimintaa.

Kuka vain voi kokea epäasiallista käyttäytymistä kenen tahansa toimesta ja kaikkeen epäasialliseen toimintaan tulee puuttua.

Mikä on seksuaalista häirintää?

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta, erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Lisätietoa aiheesta saa Lupa välittää, lupa puuttua – Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä urheilussa -oppaasta.

Kuinka epäasialliseen käytökseen puututaan?

Epäasialliseen käytökseen puuttuminen koostuu neljästä tasosta

1. Ennaltaehkäisy
2. Puheeksi ottaminen
3. Sovittelu
4. Jatkotoimenpiteet

Epäasialliseen käytökseen puuttuminen perustuu nopeaan reagointiin ja ennaltaehkäisyyn. Tapauksien käsittely koostuu neljästä vaiheesta; ennaltaehkäisystä, puheeksi ottamisesta, sovittelusta sekä mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Jokaiseen tapaukseen liittyy olennaisena myös tapauksen jälkiseuranta, jotta voidaan nopeasti reagoida tilanteeseen, jossa ongelma ei ratkennut ensimmäisellä sovittelulla. Tapauksien käsittelyssä on kaikkia osapuolia kuunneltava tasavertaisesti ja käsittely dokumentoitava tietoturvallisesti.

1. ENNALTAEHKÄISY

Ennaltaehkäisy on paras keino vähentää epäasiallista käyttäytymistä urheilussa. Ennaltaehkäisyssä olennaista on tietoisuuden ja osaamisen lisääminen. Autourheilun parissa toimivat tunnistavat epäasiallisen käyttäytymisen ja osaavat puuttua siihen. Aihetta käsitellään kaikilla toiminnan tasoilla. Ennaltaehkäisy edellyttää, että tunnistamme ilmenemismuodot. Kiusaamista, häirintää, hyväksikäyttöä ja epäasiallista käytöstä voi esiintyä urheilussa eri muodoissa, erilaisissa tilanteissa, ja eri rooleissa olevien henkilöiden toimesta. Ilman vastuuta ja roolia ei asiaa hoida kukaan.

2. PUHEEKSI OTTAMINEN

Suurin osa epäasiallisesta käytöksestä saadaan katkaistua ottamalla asia puheeksi heti. Asianomaiset keskustelevat keskenään asian läpi tai alaikäisten kohdalla mukana voivat olla myös huoltajat. Myös kolmas osapuoli voi ottaa tekijän kanssa asian puheeksi, jos havaitsee epäasiallista käytöstä.

1. Sano asiasta, kun sinua loukataan.
2. Myönnä virheesi, kun loukkasit toista ja pyydä anteeksi.
3. Hyväksy anteeksipyyntö.
4. Vakavammassa tapauksissa kerro tapahtuneesta myös eteenpäin vaikka asia olisikin sovittu, niin seuranta helpottuu.

3. SOVITTELU

Kun asia ei ole ratkennut puheeksi ottamalla tai sitä ei ole mahdollista näin ratkaista, siirrytään sovitteluun. Sovittelussa asian ratkaisemiseen otetaan avuksi neutraali henkilö tai taho. Seuran sisäisissä tapauksissa sovittelu aloitetaan seuran toimijan (esim. puheenjohtaja) avulla ja mikäli tämä ei riitä, voidaan pyytää sovitteluun apua seuran ulkopuolelta, esimerkiksi liitosta.

Sovittelijan rooli on olla edistämässä keskustelua ja prosessia, ilman, että hän tekee ratkaisuja tai määrittelee sovittavia asioita. Osapuolet määrittelevät itse mitä ollaan ratkaisemassa ja miten asia ratkaistaan.

Kun kohtaat epäasiallista käytöstä, etkä voi tai halua ottaa asiaa puheeksi suoraan kyseisen henkilön kanssa

- 1) Puhu asiasta lähimmälle vastuuhenkilölle tai ota yhteyttä seurasi nimeämään kiusaamis- ja häirintätilanteiden vastuuhenkilöön. Jos tällaista henkilöä ei ole, ota yhteyttä esim. seuran puheenjohtajaan, lajivastaavaan tai muuhun luotettavaksi kokemaasi tahoon seuran johdossa.
- 2) Lapset ja nuoret voivat käyttää Väestöliiton Et ole yksin -palvelua, jossa Väestöliiton asiantuntijat ovat auttamassa ja vastaamassa kysymyksiin ongelmatilanteissa.
- 3) Mikäli koet, että et voi ottaa asiaa esiin seurassasi, voit olla yhteydessä liittoon. Liitossa ensisijaiset yhteyshenkilöt kaikissa kiusaamis- ja häirintätilanteissa ovat pääsihteeri ja lajipäälliköt.

4. JATKOTOIMENPITEET

Mikäli ongelma ei ole ratkaistavissa sovittelulla tai se ei siitä huolimatta ratkea tai tapaukseen liittyy selkeitä sääntöjen tai lakien rikkomuksia, edetään jatkotoimenpiteisiin.

1. Rikos ja lastensuojelutapauksissa (vakava syrjintä, seksuaalinen häirintä, pahoinpitely) neuvoa voi pyytää suoraan poliisilta, oman kunnan lastensuojelulta tai rikosuhripäivystyksestä sekä Et ole yksin -palvelusta. Rikoksissa tapaus siirtyy virkavallan selvitettäväksi.
2. Sopimusrikkomukset ja niihin liittyvät sopimuksissa määritellyt seuraamukset. Tapaukset käsitellään sopimuksen osapuolien kesken.
3. Seuran sääntöjen rikkomukset ja niihin liittyvät säännöissä määritellyt seuraamukset. Tapaukset käsitellään seurassa.
4. Liiton sääntöjen rikkominen ja niihin liittyvät säännöissä määritellyt seuraamukset. Tapaukset käsitellään liitossa.
5. Muut vakavat eettiset rikkomukset viedään Liiton kurinpitoon. Lisää voit lukea liiton kurinpitoon liittyvistä säännöistä.

Epäasialliseen käytökseen puuttuminen seurassa

Seuralla tulee olla toimintaohjeet epäasiallisen tapauksien varalle ja nollatoleranssi kiusaamista, syrjintää ja muuta epäasiallista käytöstä kohtaan. Seura on vastuussa omista jäsenistään ja sen tulee puuttua heidän käyttökseen ja toimintaansa sekä tarjota heille tukea ja apua. Seura asettaa jäsenilleen säännöt, joiden noudattamista seura valvoo. Eryteisesti seuran, jolla on nuorisotoimintaa, on tärkeää nimetä luotettava esteetön henkilö epäasiallisten asioiden yhteyshenkilöksi ja ilmoittaa tästä jäsenistölle.

Ennaltaehkäiseviä toimia

- Varmista, että seuran säännöissä huomioidaan häirintä ja epäasiallinen käytös, sekä niistä seuraavat kurinpidolliset toimenpiteet.
- Toimintasääntöjen lisäksi seurassa aktiivisesti ennaltaehkäistään häirintää ja kiusaamista. Kouluta seuratoimijat ja anna heille työvälineitä, jotta ennaltaehkäisy on mahdollista.
- Tiedota seuran jäsenille ja tarvittaville sidosryhmille (vanhemmat, valmentajat, seuran toimihenkilöt) ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä ja luoduista toimintamalleista.
- Tarkista aina lasten parissa työskentelevien (työsuhteessa olevien) rikostaustaote. Rikostaustaotteen voi tarkastaa myös seuran vapaaehtoistoimijoilta.

Ohjeet seuratoimijoille epäasiallisen käytöksen tapauksien käsittelyyn seurassa

1. Valituksen vastaanottaja kuuntelee yhteydenottajaa asiallisesti ja kärsivällisesti.
2. Kuuntelija kirjaa asian ylös tai vastaavasti pyytää asianomaiselta valituksen kirjallisena.
3. Yhteydenottajalle kerrotaan, miten asiaa viedään eteenpäin ja koska siitä ollaan yhteydessä seuraavan kerran.
4. Seurassa päätetään, kuka jatkaa tapauksen käsittelyä. Seurassa olisi hyvä olla jo etukäteen nimetty henkilöt, jotka käsittelevät valitukset ensisijaisesti (esim. puheenjohtaja, hallituksen jäsen tai muu nimetty henkilö). Eryteisesti seuroilla, joilla on nuorisotoimintaa, tulisi olla nimetty henkilö. Mikäli seuralla ei ole itsellään keinoja tapauksen käsittelyyn, voi apua pyytää liitosta tai Et ole yksin -palvelusta.
5. Tapaus arvioidaan yhdessä asiaankuuluvien tahojen kanssa: Voiko seura selvittää tapauksen itse vai onko tarve tehdä rikos- tai lastensuojeluilmoitus?
6. Epäasialliseen käytökseen tulee aina puuttua ja sen jatkuminen tulee estää heti.
7. Asiasta kuullaan kaikkia asianomaisia ja mikäli tapaukseen liittyy alaikäisiä, tulee huoltajilta pyytää lupa kuulemiseen ja tarvittaessa kuulla myös huoltajia. Huoltajia tulee aina informoida jälkikäteen, mistä on puhuttu ja millaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.
8. Ensisijaisesti pyritään ratkaisemaan asia sovittelemalla asianomaisten kesken, mutta mikäli se ei ole riittävää tai mahdollista, tulee tehdä päätös jatkotoimenpiteistä. Ratkaisussa otetaan huomioon kurinpidolliset säännöt sekä seuran ja liiton säännöt.
9. Seuraukset voivat olla esimerkiksi huomautus, varoitus, luottamustehtävästä erottaminen, rikosoikeudellinen seuraamus, toimitsija-/kilpailukielto tai jäsenyydestä erottaminen.
10. Käsittelystä tehdään kirjallinen yhteenveto ja päätetään, missä sitä säilytetään sekä informoidaan asiaankuuluvia henkilöitä. Tapauksen osalta suunnitellaan jatkoseuranta, jolla varmistetaan, että epäasiallinen käytös ei toistu.

Ohjeet epäasiallisen käytöksen tapauksien käsittelyyn kilpailuissa

1. Kilpailutilanteissa tapahtuneet rikkeet käsitellään kilpailusääntöjen määräämällä tavalla. Tarvittaessa asia tulee viedä myös jatkokäsittelyyn (ks. kohta 5). Tällä ohjeituksella puututaan yleisemmin esim. varikkoalueella ja muulla tapahtuma-alueella tapahtuneeseen epäasialliseen käytökseen.
2. Kilpailutapahtumissa tapahtuneet ongelmat pyritään ensisijaisesti ratkomaan paikan päällä osapuolien keskinäisen keskustelun tai tarvittaessa ulkopuolisen sovittelijan avulla.
3. Kaikki epäasiallinen käytös kirjataan kilpailuraporttiin, myös paikan päällä ratkaistut. Näin pystytään seuraamaan mahdollisesti toistuvaa epäasiallista käytöstä.
4. Epäasialliseen käytökseen tulee aina puuttua ja sen jatkuminen tulee estää heti. Kilpailuissa tämä on ensisijaisesti kilpailun johdon, tuomariston puheenjohtajan ja muun tuomariston jäsenistön vastuulla. Myös muilla henkilöillä on lupa puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen.
5. Mikäli tapausta ei saada ratkaistua kilpailupaikalla tai kyseessä on niin vakava tapaus, että se vaatii jatkotoimia tai epäasiallinen käytös ei ole tullut vielä kilpailun aikana järjestäjien/tuomariston tietoon, jatketaan asian käsitteilyä ensisijaisesti kyseisen seuran tai liiton toimesta tässä materiaalissa annettujen ohjeiden mukaisesti.
6. Tuomariston puheenjohtaja on ensisijaisesti vastuussa kilpailutapatumassa esiintyvän epäasiallisen käytöksen raportoimisesta Liitolle.

Ohjeet epäasiallisen käytöksen tapausten käsittely liitossa

1. Yhteydenotto tulee liiton nimeämälle henkilölle tai ohjataan sellaiselle (pääsihteeri tai lajipäälliköt).
2. Jos yhteydenotto tapahtuu puhelimitse tai kasvotusten, pyydetään kirjallinen selvitys.
3. Selvitetään, onko asiaa yritetty jo selvittää lievempien tapausten osalta seurassa tai osapuolten välillä. Jos ei, kehoitetaan osapuolia tai seuratasen toimijoita etsimään ratkaisua ensisijaisesti seuran omien prosessien kautta (keskustelu ja sovittelu).
4. Lievemmissä tapauksissa pyritään sovitteluun. Liitto pyytää myös toiselta osapuolelta selvityksen kirjallisena. Liitto tarjoaa apua sovittelussa (liiton toimihlö tai luottamushlö).
5. Mikäli yhteydenotto liittoon tapahtuu nimettömänä tai ilmoittaja ei halua antaa tietoja kirjallisena, mutta selkeästi kyseessä on epäasiallinen käytös, asiaan puututaan periaatteella ”puheeksi ottaminen”. Epäasialliseen käytökseen tulee aina puuttua ja sen jatkuminen tulee estää heti. Henkilöön otetaan yhteyttä ja kerrotaan, että hänen käyttöksensä on koettu epäasialliseksi, hänelle annetaan mahdollisuus kertoa oma näkemys asiasta ja asia jää seurantaan.
6. Vakavammassa tapauksissa asia käsitellään liiton kurinpitokäsittelynä. Päätöksestä voi valittaa Urheilun oikeusturvalautakuntaan. Jos liiton toimihenkilö ei ole ollut paikalla, eikä asiasta ole todistetta (esim. kirjallinen teksti, kuva, nauhoite), ei toimihenkilö lähtökohtaisesti vie asiaa kurinpitoon. Liitto voi harkintansa mukaan viedä tapauksen tarvittaessa myös SUEK:n käsiteltäväksi.
7. Vakava syrjintä, seksuaalinen häirintä ja pahoinpitely ovat rikoksia, jotka käsitellään poliisin toimesta.
8. Prosessin kaikissa vaiheissa tuodaan tarpeen mukaan esiin Et ole yksin -palvelua ja SUEK:n ILMO -palvelua.

Yhteenvedo epäasiallisen käytöksen tapausten käsittelystä AKK-Motorsport ry:ssä.

AKK-Motorsport ry
EPÄASIAALLISEN
KÄYTÖKSEN
TAULUKKO

JOS ASIA EI RATKEA ASIANOMAISTEN VÄLISELLÄ KESKUSTELULLA:

Tilanne	Sovittelu (vaihe 2)	Tilanne ei ratkea tai pitkittyy (vaihe 3)
Seuran urheilijoiden väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Asia tulee valmentajan/ohjaajan tietoisuuteen ▷ asia sovitellaan valmentajan/ohjaajan avustuksella 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Seurajohto ja vanhemmat (jos alaikäinen) otetaan mukaan sovitteluun
Seuran toimihenkilöiden väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Asia viedään seurajohdolle, joka auttaa sovittelussa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liitosta saatavilla apua sovitteluun ▶ Ulkopuolinen sovitteluapu
Eri seurojen toimihenkilöiden väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Seurajohto ottaa yhteyttä toisen seuran seurajohtoon ja toimivat sovittelijoina tilanteessa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liitosta saatavilla apua sovitteluun ▶ Ulkopuolinen sovitteluapu
Urheilijan ja seuratoimijan väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Asia viedään seurajohdon tietoisuuteen ▷ seurajohto auttaa sovittelussa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liitosta saatavilla apua sovitteluun ▶ Ulkopuolinen sovitteluapu
Seuratoimijan ja seuran väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Seuran nimetty henkilö (puheenjohtaja, toiminnanjohtaja, vastuuhenkilö tms.) auttaa sovittelussa ▶ Työsuojeluvaltuutettu 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Työsuojeluvaltuutettu, työterveyshuolto ja työsuojeluviranomainen sekä ammattiliittojen lakiapu ▶ Liitosta saatavilla apua sovitteluun ▶ Ulkopuolinen sovitteluapu
Urheilijan ja seuran väliset tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Seuran nimetty henkilö (puheenjohtaja, toiminnanjohtaja, vastuuhenkilö tms.) auttaa sovittelussa 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liitosta saatavilla apua sovitteluun ▶ Ulkopuolinen sovitteluapu
Sääntörikkomus, sopimusten vastainen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Liitto ▷ Kurinpito 	
Liiton toimijan käytös	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Asia viedään liittoon (toiminnanjohtaja, puheenjohtaja tai hallitus) ▶ Työsuojeluvaltuutettu (mikäli molemmat osapuolet ovat liiton työntekijöitä) 	
Syrjintä, seksuaalinen häirintä, pahoinpitely	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Poliisi tai lastensuojelu 	

AKK-Motorsport ry
Kellokukantie 7
01300 Vantaa
www.autourheilu.fi